

MEDIA SI AUDIOVIZUAL

Prezentarea de față are în vedere prevederile legale în vigoare la data de 31.03.2004

Legislația aplicabilă în domeniu

- Legea audiovizualului nr. 504/2002, publicată în M.Of. nr. 534/22.07.2002
- Legea nr. 402/2003 privind modificarea și completarea Legii audiovizualului nr. 504/2002, publicată în M.Of. nr. 709/10.10.2003
- Decizia președintelui Consiliului Național al Audiovizualului nr. 113/2002 privind procedura de eliberare, modificare și de retragere a autorizației de retransmisie, publicată în M.Of. nr. 773/24.10.2002
- Decizia președintelui Consiliului Național al Audiovizualului nr. 146/2002 privind acordarea licenței audiovizuale și eliberarea deciziei de autorizare audiovizuală pentru difuzarea pe cale radioelectrică terestră a serviciilor de programme, publicată în M.Of. nr. 889/11.12.2002 modificată de *Decizia nr. 257/2003 pentru modificarea Deciziei Consiliului Național al Audiovizualului nr. 146/2002 privind acordarea licenței audiovizuale și eliberarea deciziei de autorizare audiovizuală pentru difuzarea pe cale radioelectrică terestră a serviciilor de programe*
- Decizia președintelui Consiliului Național al Audiovizualului nr. 123/2003 privind publicitatea și teleshoppingul, publicată în M.Of. nr. 479/04.07.2003 modificată de *Decizia nr. 17/2004 pentru modificarea și completarea Deciziei Consiliului Național al Audiovizualului nr. 123/2003 privind publicitatea și teleshoppingul*
- Decizia președintelui Consiliului Național al Audiovizualului nr. 57/2003 privind protecția minorilor în cadrul serviciilor de programe, publicată în M.Of. nr. 199/27.03.2003
- Decizia președintelui Consiliului Național al Audiovizualului nr. 234/2003 privind obligațiile ce revin radiodifuzorilor la înregistrarea

- programelor de radio si de televiziune, publicată în M.Of. nr. 517/17.07.2003
- Decizia președintelui Consiliului Național al Audiovizualului nr. 258/2003 privind difuzarea operelor audiovizuale europene, publicată în M.Of. nr. 677/24.09.2003
  - Decizia președintelui Consiliului Național al Audiovizualului nr. 262/2003 pentru modificarea Deciziei Consiliului Național al Audiovizualului nr. 12/2003 privind eliberarea avizului de retransmisie, publicată în M.Of. nr. 675/24.09.2003
  - Decizia președintelui Consiliului Național al Audiovizualului nr. 261/2003 privind retransmisia serviciilor de programe pe teritoriul României, publicată în M.Of. nr. 675/24.09.2003
  - Decizia președintelui Consiliului Național al Audiovizualului nr. 260/2003 privind cedarea licenței audiovizuale, publicată în M.Of. nr. 677/24.09.2003
  - Decizia președintelui Consiliului Național al Audiovizualului nr. 40/2004 privind asigurarea informării corecte și a pluralismului, publicată în M.Of. nr. 234/17.03.2004

I. Domeniul de aplicare al dispozițiilor legale în materia audiovizualului

Legea recunoaște dreptul de difuzare și de retransmisie numai radiodifuzorilor și distribuitorilor de servicii aflați sub jurisdicția României.

Radiodifuzor este persoana fizică sau juridică, de drept public sau privat, având responsabilitatea editorială pentru alcătuirea serviciilor de programe destinate recepționării de către public și care asigură difuzarea acestora direct sau prin intermediul unui terț.

Radiodifuzorii de drept privat, care sunt persoane juridice, se constituie și funcționează sub forma societăților comerciale.

Distribuitor de servicii este orice persoană care constituie și pune la dispoziție publicului o ofertă de servicii de programe pe cale radioelectrică terestră sau prin satelit, prin orice mijloc de comunicație electronică, inclusiv

prin satelit, pe bază de relații contractuale cu radiodifuzorii ori cu alți distribuitori.

II. Autorități publice cu atribuții în domeniul audiovizualului

Autoritățile publice cu atribuții în domeniul audiovizualului sunt: Ministerul Comunicațiilor și Tehnologiei Informației și Consiliul Național al Audiovizualului.

III. Licențe și autorizații

Difuzarea unui serviciu de programe de către un radiodifuzor aflat în jurisdicția României se poate face numai în baza licenței audiovizuale și, după caz, și a licenței de emisie.

Difuzarea pe cale radioelectrică terestră a serviciilor publice de radiodifuziune și de televiziune se realizează de către un operator de rețele de telecomunicații, în baza licenței acordate acestuia de Ministerul Comunicațiilor și Tehnologiei Informației.

1. Licența audiovizuală

Licența audiovizuală este actul juridic prin care Consiliul Național al Audiovizualului acordă unui radiodifuzor aflat în jurisdicția României dreptul de a difuza, într-o zonă determinată, un anumit serviciu de programe.

Licența audiovizuală se acordă pentru o perioadă de 9 ani, atât în domeniul radiodifuziunii sonore, cât și în cel al televiziunii. Licența poate fi prelungită pentru o perioadă de încă 9 ani, în condițiile stabilite de CNA.

Licența audiovizuală poate fi transmisă către un terț numai cu acordul CNA și cu asumarea de către noul titular a tuturor obligațiilor decurgând din licență.

CNA va retrage licența audiovizuală în condițiile art. 57 și art. 95¹ din Legea nr. 504/2002, cu modificările și completările ulterioare.

2. Decizia de autorizare audiovizuală

Procedura de obținere a deciziei de autorizare audiovizuală este prevăzută de Decizia CNA nr. 146/2002, modificată și completată prin Decizia CNA nr. 257/2003.

Decizia de autorizare audiovizuală se solicită CNA, în termen de 10 de zile de la data obținerii autorizației tehnice de funcționare, acordată de

Ministerul Comunicațiilor și Tehnologiei Informației în condițiile stabilite de acesta. Obținerea deciziei de autorizare audiovizuală dă dreptul să se înceapă difuzarea serviciului de programe.

Difuzarea serviciului de programe trebuie să înceapă în cel mult 30 de zile de la obținerea deciziei de autorizare audiovizuală.

În cazul în care difuzarea unui serviciu de programe implică utilizarea unei frecvențe radioelectrice terestre, aceasta se face în baza licenței audiovizuale, precum și a licenței de emisie, care se acordă, în mod obligatoriu, de către Ministerului Comunicațiilor și Tehnologiei Informațiilor, titularului de licență audiovizuală.

3. Licența de emisie

Licența de emisie se eliberează de Ministerul Comunicațiilor și Tehnologiei Informației titularului de licență audiovizuală; licența de emisie dă titularului dreptul de a utiliza, pentru o perioadă determinată, una sau mai multe frecvențe radioelectrice, după caz.

Titularul licenței de emisie are obligația de a plăti anual, anticipat, un **tarif de utilizare a spectrului**, stabilit de Ministerului Comunicațiilor și Tehnologiei Informațiilor.

În cazul în care titularul licenței de emisie utilizează rețele de emisie închiriate, plata tarifului de utilizare a spectrului cade în sarcina proprietarului rețelei. Tariful prevăzut se achită Inspectoratului General pentru Comunicații și Tehnologiei Informației.

Legea nr. 504/2002 cu modificările și completările ulterioare distinge între licență de emisie națională, licență de emisie regională și licență de emisie locală.

Licența de emisie se acordă pentru o perioadă de 9 ani, atât în domeniul radiodifuziunii sonore, cât și în cel al televiziunii. Termenul curge de la data emiterii autorizației tehnice de funcționare. Licența poate fi prelungită pentru încă o perioadă de 9 ani, în condițiile stabilite de Ministerului Comunicațiilor și Tehnologiei Informației.

Licența de emisie poate fi cedată către un terț numai împreună cu licența audiovizuală, cu acordul prealabil al CNA și al Ministerului Comunicațiilor și Tehnologiei Informației și cu asumarea de către noul titular a tuturor obligațiilor decurgând din licențe.

4. Autorizația tehnică de funcționare

Utilizarea stațiilor de emisie sau a rețelelor de telecomunicații aflate sub jurisdicția României, în scopul difuzării sau retransmisiei oricărui serviciu de programe pe, respectiv de pe teritoriul României, se poate face numai după **obținerea autorizației tehnice de funcționare** a acestora, de la Ministerului Comunicațiilor și Tehnologiei Informației, pe baza procedurii stabilite de aceasta.

5. Retransmisia de servicii de programe

Retransmisia de servicii de programe de către distribuitorii de servicii se va face numai pe baza avizului eliberat de CNA (*art. 74 alin.1 din Legea nr. 504/2002, cu modificările și completările ulterioare*).

Retransmisia oricărui serviciu de programe care a obținut autorizație de retransmisie se poate face liber, de către orice distribuitor de servicii, fără nici o autorizare prealabilă. De asemenea, serviciile de programe difuzate de către radiodifuzori aflați sub jurisdicția unui stat membru al Uniunii Europene pot fi retransmise în România fără o autorizare prealabilă.

Orice distribuitor care retransmite servicii de programe prin rețele de telecomunicații are obligația să includă în oferta sa serviciile de programe ale Societății Române de Televiziune destinate publicului din România, precum și alte servicii de programe, libere la retransmisie și fără condiționări tehnice sau financiare ale radiodifuzorilor privați, aflați sub jurisdicția României, în limita a 25% din numărul total de servicii de programe distribuite prin rețeaua respectivă.

Consiliul retrage avizul în cazul în care un distribuitor de servicii retransmite un serviciu de programe fără deținerea drepturilor de retransmisie, ca urmare a retragerii de către Ministerul Comunicațiilor și Tehnologiei Informației a autorizației tehnice de funcționare sau la cererea titularului.

IV. COMUNICAREA AUDIOVIZUALĂ

Comunicarea audiovizuală constă în punerea la dispoziția publicului, în general, sau unor categorii de public, prin orice mijloc de comunicație electronică, de semne, semnale, texte, sunete, informații sau mesaje de orice natură, care nu au caracterul unei corespondențe private. Legea interzice difuzarea de programe care conțin orice formă de incitare la ură pe considerente de rasă, religie, naționalitate, sex sau orientare sexuală.

Toți radiodifuzorii au obligația să asigure informarea obiectivă a publicului prin prezentarea corectă a faptelor și evenimentelor și să

favorizeze libera formare a opiniilor (*art. 3 alin. 2 din Legea nr. 504/2002, cu modificările și completările ulterioare*). În vederea respectării acestei condiții radiodifuzorii vor avea în vedere prevederile Deciziei CNA nr. 40/2004 privind asigurarea informării corecte și a pluralismului.

1. Difuzarea evenimentelor de importanță majoră

Eveniment de importanță majoră este orice eveniment, organizat sau neorganizat, care poate prezenta interes pentru o parte importantă a publicului și care este cuprins în lista aprobată de Consiliul Național al Audiovizualului. Evenimentele de importanță majoră sunt prevăzute în anexa la H.G. nr. 47/2003.

2. Opere audiovizuale românești și opere audiovizuale europene

Până la data aderării la Uniunea Europeană, orice radiodifuzor aflat în jurisdicția României va rezerva o proporție semnificativă din timpul său de difuzare, cu excepția timpului consacrat informațiilor, manifestărilor sportive, jocurilor, publicității, precum și serviciilor de teletext și teleshopping, **operelor audiovizuale românești**, astfel cum sunt definite de Decizia CNA 130/2002.

De la data aderării va fi rezervată o proporție majoritară **operelor europene**, astfel cum sunt definite de art. 23 din Legea nr. 504/2002, cu modificările și completările ulterioare.

3. Difuzarea unei opere cinematografice

Difuzarea unei opere cinematografice se poate face numai în perioadele anume prevăzute în contractele încheiate cu deținătorii drepturilor de autor.

4. Publicitatea și teleshoppingul

Prin *publicitate* se înțelege orice formă de mesaj, difuzat fie în baza unui contract cu o persoană fizică sau juridică, publică ori privată, în schimbul unui tarif sau al altor beneficii, privind exercitarea unei activități comerciale, meșteșugărești, profesionale, cu scopul de a promova furnizarea de bunuri, inclusiv imobile și necorporale, sau prestarea de servicii contra cost, fie difuzat în scopuri autopromoționale.

Teleshoppingul reprezintă difuzarea către public a unor oferte comerciale directe privind furnizarea contra cost a unor bunuri, inclusiv bunuri imobiliare și necorporale, sau, după caz, prestarea unor servicii.

Publicitatea și teleshoppingul se difuzează cu respectarea următoarelor condiții:

- se difuzează grupat; difuzarea izolată de spoturi publicitare și de teleshopping se poate face numai în cazuri excepționale; aceste cazuri vor fi stabilite de CNA;
- să fie ușor de identificat prin marcaje corespunzătoare;
- să fie separate de alte părți ale serviciului de programe prin semnale optice și acustice.

Tehnicile subliminale sunt interzise în publicitate și teleshopping.

Legea interzice publicitatea mascată și teleshoppingul mascat.

Publicitatea și teleshoppingul nu trebuie să facă apel, nici vizual și nici verbal, la persoanele care prezintă în mod obișnuit emisiunile de știri.

Timpul de difuzare dedicat publicității nu poate depăși 15% din timpul zilnic de difuzare, iar împreună cu spoturile de teleshopping nu poate depăși 20% din timpul zilnic de difuzare.

Durata spoturilor de publicitate și a spoturilor de teleshopping nu poate depăși 12 minute din timpul oricărei ore date; în cazul televiziunii publice durata acestora nu poate depăși 8 minute din timpul oricărei ore date. Aceleași dispoziții se aplică în mod corespunzător serviciilor de programe dedicate exclusiv autopromovării.

5. Dreptul la replică și dreptul la rectificare

Beneficiază de ***dreptul la replică*** orice persoană fizică sau juridică, indiferent de naționalitate, ale cărei drepturi sau interese legitime au fost lezate prin prezentarea în cadrul unui program audiovizual a unor fapte neadevărate.

În cazul în care ***radiodifuzorul decide acordarea dreptului la replică***, va comunica persoanei lezate, în termen de două zile de la data primirii cererii, ziua și ora difuzării dreptului la replică.

Beneficiază de ***dreptul la rectificare*** orice persoană fizică sau juridică, indiferent de naționalitate, ale cărei drepturi sau interese legitime au fost lezate prin prezentarea în cadrul unui program audiovizual a unor informații inexacte. Rectificarea nu poate fi solicitată în cazul în care inexactitatea informațiilor nu este semnificativă și clară și nici în cazul unui acord scris încheiat de radiodifuzor cu persoana lezată.

În cazul în care *radiodifuzorul decide rectificarea*, va comunica persoanei lezate, în termen de cel mult două zile de la primirea cererii, ziua și ora difuzării rectificării.

Dreptul la rectificare se exercită prin difuzarea gratuită pe post, în termen de 3 zile de la data aprobării cererii, în același interval orar, a unui material realizat de radiodifuzor, prin care acesta corectează, în spiritul adevărului, informațiile inexacte care au produs lezarea.

6. Obligații ale radiodifuzorilor cu privire la campania electorală

Radiodifuzorii au obligația de a reflecta campaniile electorale în mod echitabil, echilibrat și imparțial.

7. Protecția demnității umane și a dreptului la propria imagine

Orice persoană are dreptul la libertatea de exprimare. Acest drept cuprinde libertatea de opinie și libertatea de a primi sau de a comunica informații ori idei, fără amestecul autorităților publice și fără a ține seama de frontiere.

Exercitarea acestor libertăți ce comportă îndatoriri și responsabilități poate fi supusă unor formalități, condiții, restrângeri sau sancțiuni prevăzute de lege, care constituie măsuri necesare într-o societate democratică pentru securitatea națională, integritatea teritorială ori siguranța publică, apărarea ordinii și prevenirea infracțiunilor, protecția sănătății sau a moralei, protecția reputației ori a drepturilor altora, pentru a împiedica divulgarea de informații confidențiale sau pentru a garanta autoritatea și imparțialitatea puterii judecătorești.

8. Protecția minorilor

Este interzisă difuzarea de programe care pot afecta grav dezvoltarea fizică, mentală sau morală a minorilor, în special programele care conțin pornografie sau violență nejustificată (*art. 39 alin. 1 din Legea nr. 504/2002 cu modificările și completările ulterioare*).

Asemenea programe pot fi difuzate numai în următoarele condiții:

- prin alegerea intervalului orar de difuzare sau datorită mijloacelor tehnice necesare recepției, minorii nu au acces audio sau video la programele respective;
- după prezentarea unei atenționări acustice sau grafice, pe toată durata programului asigurându-se prezența unui simbol vizual de avertizare.

V. Regimul sancționator

Supravegherea aplicării, controlul îndeplinirii obligațiilor și sancționarea încălcării prevederilor legii audiovizualului revin CNA, cu excepția prevederilor legii referitoare la licența de emisie ale căror respectare, supraveghere, control și respectiv sancționare a încălcării revin de drept Ministerului Comunicațiilor și Tehnologiei Informației.

Încălcarea de către radiodifuzori și distribuitorii de servicii a obligațiilor ce le revin se sancționează potrivit Legii nr. 504/2002, cu modificările și completările ulterioare.

Exemplificăm :

Constituie **contravenții** și se sancționează cu amendă de la 50.000.000 lei la 500.000.000 lei următoarele fapte:

- a) difuzarea unei opere cinematografice în afara perioadelor prevăzute în contractele încheiate cu deținătorii drepturilor de autor;
- b) utilizarea de tehnici subliminale în cadrul publicității sau teleshoppingului;
- c) utilizarea publicității mascate sau a teleshoppingului mascat;
- d) retransmisia de către distribuitori a serviciilor de programe, fără avizul CNA și fără să includă în oferta sa serviciile de programe ale Societății Române de Televiziune;
- e) emiterea pe altă frecvență sau nerespectarea datelor tehnice, a zonei ori a parametrilor tehnici prevăzuți în licența de emisie;
- f) difuzarea unui serviciu de programe în afara zonei specificate în licența audiovizuală etc.

În cazul în care CNA decide că efectele unei fapte prevăzute sunt minore, va adresa o **somație** publică de intrare în legalitate.

Constituie **contravenție** încălcarea de către radiodifuzori sau distribuitorii de servicii a prevederilor legii, altele decât cele prevăzute anterior, sau a deciziilor cu caracter de norme de reglementare emise de CNA (*art. 91 alin.1 Legea nr. 504/2002, cu modificările și completările ulterioare*). Dacă se constată săvârșirea uneia dintre faptele prevăzute la art. 91 alin. (1) din Legea nr. 504/2002, cu modificările și completările ulterioare, Consiliul sau, după caz, Ministerul Comunicațiilor și Tehnologiei Informației va emite, până la aplicarea amenzi, o **somație de intrare în legalitate**, cu termene precise. În cazul în care radiodifuzorul sau distribuitorul de servicii nu intră în legalitate în termenul și în condițiile

stabilite prin somație sau încalcă din nou aceste prevederi, se aplică o amendă contravențională de la 25.000.000 lei la 250.000.000 lei.

În cazul în care prin săvârșirea vreuneia dintre faptele care constituie contravenții se aduc prejudicii grave interesului public, Consiliul poate decide aplicarea uneia dintre următoarele sancțiuni (*art. 95 Legea nr. 504/2002, cu modificările și completările ulterioare*):

„a) obligarea radiodifuzorului de a difuza timp de 10 minute, între orele 19,00 și 19,10, numai textul deciziei de sancționare;

b) obligarea radiodifuzorului de a difuza timp de 3 ore, între orele 18,00 și 21,00, numai textul deciziei de sancționare;

c) reducerea cu până la jumătate a termenului de valabilitate a licenței audiovizuale, cumulată cu sancțiunea prevăzută la lit. a),,.

Sancțiunile prevăzute la alineatul anterior pot fi aplicate numai gradual, astfel:

a) sancțiunea prevăzută la lit. a), numai după ce, în prealabil, radiodifuzorul a mai fost amendat de cel puțin două ori;

b) sancțiunea prevăzută la lit. b), numai după aplicarea de cel puțin două ori a sancțiunii prevăzute la lit. a);

c) sancțiunea prevăzută la lit. c), numai după aplicarea de cel puțin două ori a sancțiunii prevăzute la lit. b).

Constituie **infrațiuni** și se pedepsesc cu amendă penală între 10.000.000 lei și 50.000.000 lei următoarele fapte (*art. 96 Legea nr. 504/2002, cu modificările și completările ulterioare*):

a) emiterea sau retransmiterea de programe fără licență audiovizuală, licență de emisie, autorizație tehnică de funcționare sau autorizație de retransmisie;

b) emiterea pe altă frecvență, emiterea dintr-un alt amplasament sau nerespectarea parametrilor ori a condițiilor din licența de emisie sau din autorizația tehnică de funcționare, dacă autorul faptei nu se conformează somației emise de Ministerul Comunicațiilor și Tehnologiei Informației;

c) producerea, importul, distribuirea, vânzarea, închirierea, deținerea, instalarea, întreținerea și înlocuirea, în mod ilicit, a dispozitivelor de decodificare utilizate pentru serviciile audiovizuale cu acces condiționat."

Somarea se poate face prin orice mijloc de comunicație și prin difuzare, de cei care exploatează rețele publice de radiodifuziune și televiziune.

Difuzarea se face în mod gratuit, în cel mult 30 de minute de la solicitare.